

SIDONIA DRĂGUȘANU

S-a stins cu Sidonia Drăgușanu o flacăra a omeniei. Amintirea ei și opera ei — divers răspîndită în mai toate domeniile scrișului artistic și publicistic — vorbesc, în această clipă de gheață și de întunecare, a despărțirii, despre o neobosită caldă și luminoasă risipă de amicitie și camaraderie, despre o necurmat generoasă disponibilitate spre înțelegere a resorturilor ce ne mișcă și ne direcționează conștiințele și sentimentele. Vocația omeniei, în cel mai pur și mai senin înțeles al ei, a structurat dintru începuturi, și prezența și gestul ei de neșovăielnică dăruire, în lumea celor din preajmă, ca și meditația și fapta ei de harnic meseriaș și ostaș al condeiului, pus cu aceeași neprecuțire în serviciul cetății, al celor mulți și anonimi.

Omul, viața și problemele lui de viață și de conviețuire au atras cu precădere privirile ei. Mereu treze, mișcate de o ardentă curiozitate scormonitoare, ele au adunat și cercetat un întreg univers de descumpăniri, de restriști și rătăcirii, de întrebări fără răspuns sau amăgite cu false răspunsuri; un univers al vieții cotidiene, al orizonturilor modeste, al durerilor și nădejdelor și bucuriilor omului simplu și cumsecade. Sidonia Drăgușanu i-a stat aproape, statornic, cu inima niciodată abandonată blăzării, nepăsării, ori disprețului, și cu cuvîntul ei încărcat de duhul unei întotdeauna surizătoare blindeții, încrezător în zăcămintele umane din om. Această încredere în om, în frumusețea și noblețea lui funciară, vremelnic sau accidental sau superficial întinate, și străduința de a impune claritate, adevăr, echitate, bun simț în relațiile dintre

oameni, au colorat gîndirea Sidoniei Drăgușanu și au conferit cuvîntului ei cuminte și franc, polemic fără încrîncenare, deschis deopotrivă umorului și duiosiei, însușirea de preț de a comunica larg și spontan, nemijlocit, sufletelor, de a lăsa în urma lui ecoul blînd dar insistent al unei chemări la dragoste, la armonie, la încredere și pretuire reciprocă.

Treaptă ultimă a bogatei și febrilei sale cariere de migălos observator al vieții și al psihologiei omului, scrisul ei dramatic este cu deosebire o asemenea chemare spre această etică a inimilor curate, spre această ordine calmă și caldă în viața intimă, de zi cu zi, a omului. Dramaturgia ei n-a aspirat să dezlege marile probleme obscure și de-atîtea ori obscure tratate ale esențelor. Dialogul de la suflet la suflet, răspunsul la necazul și dezorientarea cotidiană, realitatea imediată, concretă, cu micile sau marile ei obstacole și cu solicitările ei mărunte, i se înfățișau nu mai însemnate, dar preexistînd și cerînd rezolvare înaintea zbaterilor și dezbaterilor pretențios și abstract existențiale. Teatrul Sidoniei Drăgușanu aspiră doar să așere țesutul și funcția socială a omului, să-l împace, dincoace de orice nepătrunse mistere, cu sine însuși. Identic cu propria ei ființă și prezență, teatrul Sidoniei Drăgușanu s-a vrut și este, în marea vilvătaie a vieții, o flacăra de omenie.

Acum, flacăra ei de omenie e stinsă. Și sintem săraci de sufletul frate care a fost pentru noi Sidonia Drăgușanu. Stăruie însă în noi blîndul ecou al chemării ei, și ne mîngîie...